

УДК 351.863

Зачосова Н.В.*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та економічної безпеки
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького***Горячківська І.В.***здобувач кафедри менеджменту та економічної безпеки
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького*

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ТА ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT OF THE ENTERPRISES AND FINANCIAL INSTITUTIONS ECONOMIC SECURITY SYSTEM FUNCTIONING EVALUATION

АНОТАЦІЯ

Конкретизовано поняття інформаційно-аналітичного забезпечення як необхідного ресурсу для проведення оцінювання рівня функціонування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ. Окреслено перелік джерел для отримання інформації, необхідної для якісного оцінювання функціонування системи економічної безпеки та визначено характеристики, яким ця інформація має відповідати. Надано пропозиції щодо покращення стану інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування систем економічної безпеки вітчизняних підприємств та банківських установ.

Ключові слова: інформаційно-аналітичне забезпечення, економічна безпека, система економічної безпеки, фінансові установи, підприємства.

АННОТАЦИЯ

Конкретизировано понятие информационно-аналитического обеспечения как необходимого ресурса для проведения оценки уровня функционирования системы экономической безопасности предприятий и финансовых учреждений. Определен перечень источников для получения информации, необходимой для качественной оценки функционирования системы экономической безопасности и определены характеристики, которым эта информация должна соответствовать. Даны предложения по улучшению состояния информационно-аналитического обеспечения функционирования систем экономической безопасности отечественных предприятий и банковских учреждений.

Ключевые слова: информационно-аналитическое обеспечение, экономическая безопасность, система экономической безопасности, финансовые учреждения, предприятия.

ANNOTATION

The concept of understanding information and analytical support as a necessary resource for the evaluation of the economic security system of enterprises and financial institutions functioning is elaborated. It is outlined a list of sources for obtaining information that is necessary for quality assessment of the system of economic security and there are defined characteristics, which this information must comply with. The offers for improvement of information and analytical support for the operation of economic security system of domestic enterprises and banks are given.

Keywords: information and analytical support, economic security, economic security system, financial institutions, enterprises.

Постановка проблеми. В умовах посилення конкурентної боротьби на товарних ринках та ринках фінансових послуг інформаційний ресурс може стати вирішальним фактором

для забезпечення безперервної та рентабельної діяльності суб'єктів господарювання. Проте для того, аби бути корисною, інформація, яку використовують підприємства та фінансові установи, повинна відповідати низці суттєвих вимог, серед яких основними можна назвати своєчасність, доречність, повноту та об'єктивність. Оцінити, наскільки наявні дані відповідають зазначеним вимогам, можна лише провівши їх обробку й аналіз, що свідчить про необхідність розуміння процесу інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності суб'єктів бізнесу як одного із напрямів менеджменту та доцільність використання комплексного підходу при дослідженні даного поняття.

Як один із напрямів управлінської діяльності процес організації та контролю функціонування системи економічної безпеки суб'єкта господарювання характеризується складним механізмом реалізації, зважаючи на те, що захист корпоративних ресурсів підприємств, установ, організацій, який система економічної безпеки повинна забезпечити, в економічних умовах, що склалися в Україні, має протистояти впливу численних небезпек та загроз. Тому необхідним заходом для упередження негативних наслідків їх реалізації для фінансово-господарського стану учасників бізнес-процесів є проведення перманентного оцінювання функціонування системи їх економічної безпеки та рівня захищеності ресурсів, який дозволило забезпечити її використання у практиці роботи установи. Водночас для проведення процедури оцінювання, фахівцям, що вирішуватимуть цю проблему на прикладному рівні, необхідно мати у своєму розпорядженні велику кількість даних та відомостей щодо результативності різних аспектів діяльності об'єкту дослідження. Таким чином, питання належного інформаційно-аналітичного забезпечення стає актуальним не лише для нормального функціонування суб'єкта господарювання в умовах розвитку

конкурентної економіки, але й у разі необхідності проведення оцінювання системи економічної безпеки вітчизняних підприємств та фінансових установ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Усвідомлення важливості інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування систем економічної безпеки сучасних суб'єктів господарської діяльності спричинило появу ряду ґрунтовних наукових досліджень. Зокрема, Н.В. Уніжаєв пропонує цілий комплекс заходів інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки організацій [1], Є.В. Позднишев звертає увагу на методичні підходи до інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки підприємства [2]. Окремі аспекти дослідження та використання на прикладному рівні інформаційно-аналітичного забезпечення систем економічної безпеки підприємств знаходимо у працях таких учених, як О.І. Захаров [3], В.Б. Захожай, Н.А. Головач, К.В. Захожай, О.О. Казак [4], О.І. Тимошенко [5], Д.М. Квашук [6], Я.М. Білокомірова [7], М.І. Копитко [8]. Особливості формування інформаційно-аналітичного забезпечення економічної безпеки фінансових установ, а саме комерційних банків вивчали І.П. Мойсеєнко [9] та Л.Я. Тринька [10]. Доцільно зазначити, що Л.Я. Тринька досліджує можливості використання аналітичних інструментів та технологій для діагностування саме стану безпеки вітчизняних банків [10]. Однак комплексного дослідження проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення оцінювання функціонування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ наразі проведено не було, що зайвий раз підкреслює важливість розгляду обраної наукової тематики на теоретичному рівні із подальшою розробкою пропозицій для застосування у практиці роботи вітчизняних суб'єктів господарювання.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Оцінювання функціонування системи економічної безпеки будь-якого суб'єкта господарювання, будь то виробниче підприємство або фінансова установа, є досить складним процесом. Наразі відсутні ефективні методичні підходи до проведення діагностики стану систем економічної безпеки суб'єктів господарювання, а той інструментарій для аналізу, що пропонується для використання, поєднує розрізнені, часто суперечливі показники результативності окремих напрямків діяльності господарських структур, яких недостатньо для формування достовірного висновку про рівень захисту активів компаній від зовнішніх і внутрішніх небезпек і загроз. Проте, найбільші труднощі виникають на етапі розрахунку пропозованих сучасними дослідниками показників економічної безпеки, оскільки інформація, що є для цього необхідною, виявляється закритою або відсутньою, що призводить до виникнення припущень або формулювання проміжних чи

приблизних результатів обрахунків, наслідком чого є суб'єктивна оцінка стану системи економічної безпеки, яка майже не несе у собі інформаційної цінності, а управлінські рішення, прийняті на основі такої інформації, можуть зашкодити нормальному функціонуванню підприємства або фінансової установи. Тому забезпечення якості та пошук відкритих джерел інформаційно-аналітичного матеріалу, яким можна довіряти, для оцінювання функціонування системи економічної безпеки сучасних суб'єктів господарювання є важливим науковим та практичним завданням.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є визначення джерел інформаційно-аналітичного забезпечення оцінювання функціонування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ. Для реалізації поставленої мети необхідним є вирішення низки завдань, зокрема:

- конкретизувати поняття інформаційно-аналітичного забезпечення як необхідного ресурсу для проведення оцінювання рівня функціонування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ;
- окреслити перелік джерел для отримання інформації, необхідної для якісного оцінювання функціонування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ;
- визначити, яким характеристикам має відповідати інформація, використання якої передбачається у процесі діагностики стану функціонування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ, аби отримана у результаті цього процесу оцінка була достовірною та корисною для прийняття важливих управлінських рішень;
- розробити пропозиції щодо покращення стану інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування систем економічної безпеки вітчизняних підприємств та банківських установ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш ніж розглянути, яким чином інформаційно-аналітичне забезпечення має використовуватися при оцінюванні функціонування систем економічної безпеки підприємств та банківських установ, спробуємо конкретизувати поняття інформаційно-аналітичного забезпечення з позиції економічної безпеки. Сучасні дослідники С.О. Телешун, С.В. Ситник, І.В. Рейтерович, О.Р. Титаренко, С.І. Вировий під інформаційним та аналітичним забезпеченням пропонують розуміти сукупність технологій, методів збору та обробки інформації, що характеризує об'єкт управлінського впливу (соціальні, політичні, економічні й інші процеси), специфічних прийомів їхньої діагностики, аналізу й синтезу, а також оцінки наслідків прийняття різних варіантів політичних рішень [11]. Подібне визначення пропонує О.С. Козловська, у працях якої під інформаційно-аналітичним забезпеченням будь-яких процесів розуміється органічна сукупність

даних та методів їх визначення і аналітичної оцінки, що може бути науково-методичною основою для прийняття органами управління відповідних рішень при визначенні ефективних напрямків розвитку цих процесів [12]. Таким чином, інформаційно-аналітичне забезпечення у контексті оцінювання рівня функціонування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ можна визначити як сукупність збору, обліку, накопичення, розподілу, переробки (аналізу), збереження, пошуку і передачі відомостей та даних, що стосуються різних аспектів діяльності суб'єкта господарювання, а також поточного та ретроспективного стану захищеності корпоративних ресурсів від негативного впливу зовнішніх та внутрішніх небезпек і загроз. Аналітична обробка отриманої інформації при оцінюванні функціонування систем економічної безпеки суб'єктів господарювання повинна передбачати процедури, пов'язані із визначенням рівня її достовірності, повноти, актуальності, оскільки лише задовольняючи таким вимогам інформація може використовуватись для оцінки ситуації та прийняття управлінських рішень. Крім того, до переліку характеристик інформації, що може використовуватись для проведення діагностики стану економічної безпеки та прийняття управлінських рішень, Р.В. Кузіна пропонує віднести: доречність (у тому числі прогнозу та доказову цінність, істотність інформації), достовірне уявлення (інформація повинна мати такі властивості як повнота, нейтральне подання, безпомилковість), порівнянність, верифікованість, своєчасність, зрозумілість [13, с. 195]. Загалом же, враховуючи сучасні реалії функціонування підприємств та фінансових установ, можна запропонувати такий перелік характеристик придатної для використання у процесі оцінювання функціонування їх систем економічної безпеки інформації: достовірність, об'єктивність, повнота (комплексність), актуальність, точність. Якщо інформація отримана шляхом проведення певних розрахунків або із залученням експертів та/або методів якісної оцінки, до кінцевих представлених даних повинні додаватись обрахунки та пояснення отриманих результатів, тобто зрозумілість також є необхідною ознакою інформаційного ресурсу.

У багатьох випадках інформація, яку використовують аналітики для оцінювання функціонування системи економічної безпеки підприємств (особливо публічних акціонерних товариств) та фінансових установ, є публічною. Для зовнішніх користувачів, що цікавляться відомостями про стан суб'єкта господарювання (зокрема, ними можуть бути кредитори, потенційні інвестори, перспективні клієнти, контрагенти, тощо), відкриті інформаційні ресурси компаній часто стають чи не єдиним джерелом даних та виступають мотиватором або навпаки, пересторогою, при прийнятті інвестиційних, фінансових, управлінських рішень.

Багато уваги вирішенню питання отримання публічної інформації для різних цілей, у тому числі і з метою діагностики стану економічної безпеки суб'єкта господарювання, приділила у своїх дослідженнях О.Л. Ващук [14]. Однак на шляху до активного використання публічної інформації з метою діагностики стану системи економічної безпеки суб'єкта господарювання існує кілька бар'єрів. По-перше, підприємства та фінансові установи неакціонерних форм власності рідко публікують дані про свою діяльність у ЗМІ та інших інформаційних ресурсах. По-друге, навіть великі публічні акціонерні товариства, виконуючи вимоги щодо оприлюднення фінансової звітності, не дають можливості ознайомитися з документами, які містять відомості про стан їх кадрового та матеріального забезпечення, приховують факти порушень техніки безпеки, допущення юридичних неточностей у документах, вад у системах зберігання інформації, що не дає змоги оцінити стан захищеності ресурсів таких підсистем економічної безпеки, як матеріальна, правова, техніко-технологічна, інформаційна тощо. По-третє, оприлюднені відомості про стан компаній не завжди є інформаційним ресурсом високої якості, оскільки можуть містити неправдиві дані, опубліковані у якості реклами з метою покращити репутацію суб'єкта господарювання та повернути до нього увагу потенційних клієнтів та інвесторів. Зважаючи на усі наведені факти, гостро постає необхідність підвищення рівня транспарентності вітчизняних підприємств та фінансових установ.

Транспарентність – це комплексний (інтегральний) показник відкритості суб'єкта економіки, який відображає адекватність вимогам користувачів, рівень повноти розкриття та доступності звітної інформації про його поточний стан і перспективи діяльності [15, с. 49]. Зазвичай, коли піднімається питання транспарентності у сфері бізнесу, мова йде про фінансову звітність суб'єктів господарювання та необхідність забезпечення її доступності для користування широкому загалу. Однак, на нашу думку, транспарентність підприємств та фінансових установ в умовах інформаційної економіки – це оприлюднення великих масивів даних про різні аспекти їх діяльності, у тому числі і результативність фінансового, кадрового, інформаційного та ризик-менеджменту. Якщо компанія прагне вижити у конкурентному середовищі, її керівництву необхідно усвідомити важливість значення довіри клієнтів та партнерів до неї та результатів її діяльності, а здобути та підтримати високий рівень лояльності контрагентів, власного персоналу, державних структур та інших стейкхолдерів у кризових умовах господарювання, що спостерігаються нині в Україні, можливо лише шляхом забезпечення повної інформаційної відкритості перед усіма зацікавленими особами.

Конкретизуємо перелік джерел інформації, які можуть використовувати аналітики для формування масиву даних задля оцінювання функціонування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ. Такі джерела можна поділити на відкриті та закриті, а далі класифікувати на платні та безкоштовні. Найбільш ефективним для повноти оцінки є паралельне використання усіх доступних джерел інформації.

Для зовнішніх аналітиків, які не мають можливості отримувати дані для оцінювання стану економічної безпеки компаній безпосередньо від персоналу об'єкта дослідження, основним інформаційним ресурсом стала нині мережа Інтернет. На початковому етапі збору даних про діяльність підприємств та фінансових установ доцільним є використання можливостей професійного пошуку відомостей у системах Google і Yandex, для чого аналітикам необхідно володіти методами побудови складних пошукових запитів, а також знати особливості використання альтернативних пошукових машин, найбільш потужні прийоми пошуку та механізми вилучення інформації з глибинного (невидимого) Інтернету. Наступним етапом використання можливостей Інтернет для збору даних є виявлення необхідної інформації у соціальних мережах. Нині цим методом активно користуються банківські установи у випадку, коли необхідно знайти особу, що не розраховується по своїм кредитним зобов'язанням.

Вибір того чи іншого джерела інформації багато у чому залежить від методичного підходу, що використовується для оцінювання функціонування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ. А.О. Краснощок та Д.А. Дінець, синтезуючи теоретичні основи оцінки рівня економічної безпеки, пропонують таким чином згрупувати основні підходи до визначення показників економічної безпеки.

Ресурсний (інноваційний) підхід – являє собою сукупність методів опису та аналізу економічної безпеки на підставі достатності і доступності фінансування витрат, необхідних для здійснення виробничого процесу, а також віддачі від вкладених ресурсів. Даний підхід апелює до категорій інвестиційного аналізу. Загальновідомо, що процес впровадження інвестицій повинен бути виправданий з економічної точки зору. На етапі планування інвестиційної діяльності суб'єкти господарювання мають можливість оцінити тільки співвідношення необхідних витрат на здійснення інвестицій і прогнозного рівня корисного ефекту, розрахованого виходячи з обраного критерію ефективності та забезпечення безпеки на рівні співвідношення достатності і віддачі від ресурсів (капіталізація доходу, NPV, CCF, FCF, APV, SAPV, ROV, NOPAT, EBIT, EVA, MVA, SVA, CFROI, CVA тощо). Оскільки йдеться про виробничу діяльність, цей підхід є більш при-

датним для використання на підприємствах, ніж у практиці роботи фінансових установ. Для інформаційно-аналітичного забезпечення використання цього підходу, необхідними є матеріали інвестиційних проектів, прогнозні показники віддачі інвестицій, фінансова звітність суб'єкта господарювання, дані про його кадрове та техніко-технологічне забезпечення. Доцільним також буде використання аудиторських звітів та внутрішньої документації суб'єкта господарювання. Таким чином, за даним підходом правильно оцінити функціонування системи економічної безпеки буде неможливо без використання внутрішніх джерел інформації про суб'єкт господарювання. Окрім того, вважаємо, що ресурсний підхід надто спрощує процедуру оцінювання функціонування системи економічної безпеки суб'єкта господарювання, оскільки не передбачає оцінювання стану кадрової, юридичної та низки інших підсистем економічної безпеки.

Циклічний підхід – заснований на застосуванні теорії економічних циклів на підставі довгих, середніх і коротких хвиль економічного розвитку. При цьому загрози економічної безпеки утворюються на стику таких хвиль і реалізуються у формі переходу до нового циклу економічного розвитку або призводять до втрати конкурентних переваг. Даний підхід націлений на оцінку стану економічної безпеки на макrorівні, однак його результати можуть використовуватись як орієнтири або додаткові дані при оцінюванні стану економічної безпеки на рівні підприємницької структури. Для проведення діагностики за цим підходом аналітику необхідно користуватись даними офіційних сайтів державних органів влади, контролю та нагляду, зокрема Державної служби статистики. Якщо йдеться про економічну безпеку фінансових установ, обов'язково потрібно провести моніторинг відомостей, розміщених на сайтах Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Системний підхід – характеризує економічну безпеку як сукупність елементів, що складають її структуру. До основних елементів, які визначають рівень економічної безпеки, відносять виробничий, кадровий, організаційний, науково-технічний, інтелектуальний, інвестиційний і фінансовий потенціал. На підставі рівня значущості кожного з елементів і кількісного виміру стану елемента визначається сукупний рівень економічної безпеки суб'єкта господарювання. Для оцінювання функціонування економічної безпеки за цим підходом, аналітик повинен мати доступ до великої кількості різних за характером та джерелом утворення даних. Проте результати, отримані у процесі застосування цього методу, на нашу думку, будуть найбільш повними та цінними для використання в управлінських процесах.

У якості інформаційного забезпечення пропонується використати фінансову звітність, матеріали сайту самої компанії та сайтів організацій, що контролюють галузь, у якій вона провадить свою діяльність, провести анкетування та опитування, ознайомитись із технічною документацією на обладнання та техніку, що використовуються; при нагоді вивчити аудиторські звіти та звіти, отримані при використанні послуг форензіку, тощо.

Кластерний (інфраструктурний) підхід – визначає економічну безпеку як здатність системи за рахунок чинників, що забезпечують її функціонування (у тому числі інфраструктурних), досягати певних заданих цілей (наприклад, якості економічного зростання, якості продукції та послуг, обсягу ринку, диверсифікації продукції та асортименту послуг, конкурентних переваг, мінімізації ризику платоспроможності або економічних збитків, зростання вартості бізнесу, зростання ринкової капіталізації, скорочення витрат тощо). Інформаційне забезпечення аналізу стану функціонування системи економічної безпеки за даного підходу має представляти собою комбінацію відомостей щодо планових показників та результатів діяльності підприємств та фінансових установ, даних аналізу ринків, на яких оперує суб'єкт господарювання, відомостей про конкурентів та ефективність їхньої роботи, результатів діагностики фінансової звітності тощо.

Як доповнення до перерахованих підходів А.О. Краснощок та Д.А. Дінець пропонують метод аналізу динаміки показників з метою оцінки потенціалу економічної безпеки, а саме: процесний підхід, що характеризує рівень економічної безпеки як синергетичний ефект руху потоків ресурсів; за рахунок наявності цього ефекту досягається можливість своєчасної реакції на реалізацію фактичних загроз внутрішнього і зовнішнього середовища, і збереження позитивної динаміки економічного зростання, а також стійкість до кризових явищ [16, с. 74]. Застосування цього підходу передбачає використання усіх можливих зовнішніх та внутрішніх джерел інформації про діяльність суб'єкта господарювання та економічне середовище, що його оточує.

Задля покращення стану інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування систем економічної безпеки вітчизняних підприємств та банківських установ пропонуються наступні заходи: по-перше, необхідно чітко визначити у внутрішніх документах суб'єкта господарювання місце інформаційно-аналітичної діяльності в системі його економічної безпеки; розробити положення, у якому конкретизувалися б завдання та принципи організації системи збору ділової інформації про конкурентів, партнерів, покупців з метою досягнення конкурентної переваги підприємства чи фінансової установи, а також забезпечення належного рівня захисту корпоративних ресурсів компаній від їх непра-

вотвірних дій; по-друге, рекомендувати фахівцям з інформаційно-аналітичної діяльності та інформаційної безпеки, аналітикам, тощо, постійно оновлювати свої знання щодо існуючих державних нормативно-правових актів, які регламентують діяльність Служб конкурентної розвідки по збору інформації, а також принципів складання нормативних документів компанії, що забезпечують ефективний рівень функціонування Служби конкурентної розвідки та взаємодію між Службою конкурентної розвідки, підрозділом економічної контррозвідки і PR адміністрації суб'єкта господарювання з протидії «чорному PR» (за їх наявності); по-третє, фахівцям служб та підрозділів економічної безпеки потрібно мати уявлення про вітчизняні та зарубіжні інформаційні ресурси, що використовуються в конкурентній розвідці та під час оцінки стану економічної безпеки зовнішніми для даного підприємства чи фінансової установи, суб'єктами; по-четверте, перевіряти рівень володіння персоналу, що має відношення до інформаційно-аналітичного забезпечення систем економічної безпеки компаній та процедур оцінювання їх функціонування, навиками обробки інформаційних матеріалів і способами підготовки аналітичних документів, та за необхідності, організувати для них майстер-класи для вивчення існуючих і перспективних нових інформаційних технологій, які забезпечать ефективне розв'язання завдання підтримки належного рівня інформаційної, а як наслідок – і економічної безпеки підприємств та фінансових установ.

Висновки:

1. Під поняттям інформаційно-аналітичного забезпечення як необхідного ресурсу для проведення оцінювання рівня функціонування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ пропонується розуміти сукупність збору, обліку, накопичення, розподілу, переробки (аналізу), збереження, пошуку і передачі відомостей та даних щодо різних аспектів діяльності суб'єкта господарювання, а також поточного та ретроспективного стану захищеності корпоративних ресурсів від зовнішніх та внутрішніх небезпек і загроз.

2. До переліку джерел для отримання інформації, необхідної для якісного оцінювання функціонування систем економічної безпеки підприємств та фінансових установ, належить віднести їх фінансову звітність, офіційні сайти у мережі Інтернет, аудиторські висновки та звіти аудиторів, результати форензіку, відомості, отримані під час анкетування та опитування персоналу і керівництва, висновки запрошених експертів тощо. Для більш якісного оцінювання стану функціонування систем економічної безпеки суб'єктів господарювання та підвищення ефективності цього процесу важливе значення має розширення меж їх інформаційної прозорості.

3. Інформація, використання якої передбачається у процесі діагностики стану функціо-

нування системи економічної безпеки підприємств та фінансових установ, аби отримана у результаті цього процесу оцінка була достовірною та корисною для прийняття важливих управлінських рішень, має відповідати ряду таких важливих характеристик, як: достовірність, об'єктивність, повнота (комплексність), актуальність, точність, зрозумілість.

4. Задля покращення стану інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування систем економічної безпеки вітчизняних підприємств та банківських установ пропонуються наступні заходи: підбір та навчання персоналу, основним завданням якого буде пошук, оцінка та аналіз даних і створення інформаційно-аналітичного забезпечення роботи служб економічної безпеки компаній, опанування існуючих і перспективних нових інформаційних технологій, створення Служби конкурентної розвідки, розробка внутрішньої документації для упорядкування та контролю всіх питань, пов'язаних із інформаційно-аналітичним забезпеченням.

5. Одна з основних функцій системи економічної безпеки бізнесу – вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення, що підтримує процес прийняття стратегічних, тактичних і оперативних рішень на різних рівнях управління. Неможливо приймати раціональні, своєчасні рішення, не маючи необхідної інформації про явні, приховані економічні, політичні, фінансові та інші дестабілізуючі фактори та інтереси сторонніх щодо даного підприємства або фінансової установи осіб. Нині особливої актуальності набуває питання застосування нових інформаційних технологій у діяльності інформаційно-аналітичних підрозділів, що забезпечують економічну безпеку бізнесу підприємств, установ, організацій. Тому перспективи подальших розвідок полягають у дослідженні основних принципів використання нових інформаційних технологій (Інтернет, професійні бази даних, інформаційно-аналітичні системи) в роботі служб економічної та інформаційної безпеки, можливості формування складних пошукових запитів в мережі Інтернет, використання міжнародних і вітчизняних професійних баз даних в аналітичній розвідці. Отримані з названих джерел дані можуть суттєво підвищити рівень достовірності оцінки стану функціонування систем економічної безпеки вітчизняних суб'єктів господарської діяльності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Унижаев Н.В. Информационно-аналитическое обеспечение безопасности организаций / Н.В. Унижаев. – М. : ВНИИгеосистем, 2014. – 390 с.
2. Позднишев Є.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки підприємства (методи та їх застосування) : навчальний посібник. Книга 1 / Є.В. Позднишев. – К. : Видавць Позднишев, 2007. – 89 с.
3. Захаров О.І. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи економічної безпеки підприємства / Захаров О.І. // Збірник тез доповідей учасників III Міжнародна науково-практична конференції «Перспективи управлінської діяльності суб'єктів господарювання в контексті економічної безпеки», Черкаси, 27-28 березня 2015 року. – Черкаси : Вид-во ПП Чабаненко Ю.А., 2015. – 374 с.
4. Захожай В.Б. Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної безпеки (статистичний аспект) / В.Б. Захожай, Н.А. Головач, К.В. Захожай, О.О. Казак // Наукові праці МАУП. – 2014. – Вип. 42(3). – С. 158-162.
5. Тимошенко О.І. Організація інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки на підприємстві [Електронний ресурс] / О.І. Тимошенко. – Режим доступу : http://e-u.in.ua/ukr/news/241_timoshenko_o.i._organizacija_informacijno-analitichnogo_zabezpechennja_bezpeki_na_pidprimstvi.doc.
6. Квашук Д.М. Моделювання інформаційно-аналітичного забезпечення економічної безпеки промислових підприємств в умовах посилення інтеграційних процесів [Електронний ресурс] / Д.М. Квашук // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2014. – № 8. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3260>.
7. Білокомірова Я.М. Інформаційне забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності / Я.М. Білокомірова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – № 29. – С. 308-312.
8. Копитко М.І. Інформаційна діяльність підприємств транспортно-машинобудування у структурі процесу забезпечення економічної безпеки / М.І. Копитко // Вісник донецького національного університету, сер. В: економіка і право. – 2015. – Вип. 1. – С. 167-170.
9. Мойсеєнко І.П. Особливості формування інформаційно-аналітичного забезпечення економічної безпеки банку / І.П. Мойсеєнко, О.А. Мартинюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія економічна. – 2011. – Вип. 2. – С. 203-210.
10. Тринька Л.Я. Аналітичні інструменти та технології діагностування стану безпеки вітчизняних банків / Л.Я. Тринька // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір (збірник наукових праць) / ІАН України. Ін-т регіональних досліджень; відп. ред. В.С. Кравців. – Львів, 2014. – Вип. 1(105). – 653 с. – С. 362-370.
11. Основи публічної політики та управління : навч. посіб. / авт. кол.: С.О. Телешун, С.В. Ситник, І.В. Рейтерович, О.Р. Титаренко, С.І. Вировий. – К. : НАДУ, 2011. – 312 с.
12. Козловська О.С. Удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення державних органів управління [Електронний ресурс] / О.С. Козловська. – Режим доступу : http://www.confcontact.com/20101224/5_kozlov.php.
13. Кузіна Р.В. Прозорість корпоративної звітності як основа її формування / Р.В. Кузіна // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2015. – № 12. – С. 193-197.
14. Як отримати публічну інформацію? Практичний посібник / О.Л. Ващук. – Львів : Соціолайн, 2011. – 108 с.
15. Игумнов В.М. Основные направления исследования транспарентности / В.М. Игумнов // Международный бухгалтерский учет. – 2011. – № 41(191). – С. 47-53.
16. Краснощек А.А. Современные аспекты анализа и оценки экономической безопасности организаций / А.А. Краснощек, Д.А. Динец // Журнал «Корпоративные финансы». – 2010. – № 4. – С. 73-83.